

2 OŠTETIENE

Prodorba za Monarhi je... Abbonamento per la Monarchia...

Abbonamenti per die Monarchie... 4 K, s'izdane Nummer 2 Heller.

OMNIBUS

2 HELER

Za svatkoje objava o... Malom oglaševanju... Najmanja pretjoha 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi... Notariato d'affari... si paga per ogni parola 2 cent.

Jedes Wort im... Anzeiger kostet 2 h. Die abgedruckte Taxe 30 ct.

Iznisi svaki dan osim nedjelje i svatka... Esne ogni giorno eccettuato le domeniche e festo alle 11 ant. Erscheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo - Amministrazione e redazione - Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA Via Giulia br. 1.

Poučni tečaj

„Gospodarske Sveze za Istru.“

(Konac.)

Vrijeme se je porabilo ovako: Nauka je trajala najmanje po 6, najviše po 8 ura na dan... Kad je već tečaj bio u Puli, nebijaše pravo, da slušatelji podju iz Pule...

Dne 18. augusta na rođendan našega Cesara i Kralja... Prava nauka, radi koje je držan tečaj, tekla je ovako:

Dr. M. Luginja, predsjednik „Gospodarske Sveze“... Ona potanje zadrugu po sustavu Raiffeisena kako ju je obličio austrijski zakon od 1. 6. 1889. br. 91. i 11. 6. 1894. br. 111.

Kad je dobila odluka, da je to novo društvo (tobaže) registrano... Kad je dobila odluka, da je to novo društvo (tobaže) registrano, sazvala se je glavna skupština za neke temeljne odredbe, da kuda li će društvo moći razgraniti djelovanje.

Učelo se dakle o pogodnostima glede poreza, pristojba i poštarine za razne zadruge, osobita za one po sustavu Raiffeisena.

Mnogobrojna, načelna pitanja, riješena su lakkimi primjeri iz života. Obito je predsjednik Sveze gledao uputiti slušatelje o tom gdje bi jedna, gdje druga vrst zadruga po Istri mogla uspjevati...

Josip Stihović, poslovođa „Istarske Posujilnice“ u Puli, učio je knjigovodstvo na vrlo praktičan i koristan način. Najprije pokazao je razne knjige i knjižice i druge tisaknice kakve se navadno rabe pri zadrugama...

Pri tom poslovanju uzet je obzir na to, da slušatelji po mogućnosti dobiju pojam o svim vrstam upisa, što se mogu dovesti tekom godine pri jednoj Raiffeisencij srednjeg prometa.

Konačno dao je g. Stihović slušateljima konačne podatke umišljenog poslovanja raznim stupci i računima tekom 1908. pak su se temeljem lanjske bilance i bilh posljednaka od 1908. učili sastavljati bilance i pregled gubitka i dobitka za god. 1908.

Svaki slušalac ponesao je sobom te primjere knjigovodstva, da mu služe pri daljnjem samouku ili poslovanju kod kakve zadruge.

Dr. Ivan Zuccon, odvjetnik član Sveziog Odbora, dao je u nekim popoldnšnjim urama slušaosima tečaja jezgrovitih pojmova o glavnom što treba znati iz upravnoga, obiteljskog, nasljednog, obligatnog i gruntovničkog prava po zakonima naše zemlje.

Isplit i završetak. Trojicu slušalaca i to dva svećenika i jedan posjednik-trgovac, koji su morali već subotu jutro 29. augusta odputovati radi dužnosti svoga stališa...

Jedan slušalac — kako već rečeno — izostao je svojevoljno od ispita. Uspeh u obće vrlo je utješljiv.

Većer se je porazdijelilo svjedoebe i tečaj je svršio skromnom večericom u vrtu „Narodnog Doma“ u Puli, gdje se je uz učitelje i učenike našao također odbor Posujilnice, koja je predujmala sve troškove za tečaj, i neki drugi rodoljubi iz Pule.

Svi svatatelji tečaja dali su se prijavi odlaska fotografirati u skupno sa svojim učitelji, te će svaki o ovom trošku dobiti primjerak slika.

Dao Bog, da bude svima ugodan spomen a narodu korist od nauke koju je eto tridesetak mladih i starijih čulo, te će ju raznesti širom Istre u razne krajeve, u kojima im je sudjeno živiti.

VIESTI.

Mjestne.

† Katka Kandušer. Kako razvidno iz posebnog oglasa, umrla je jučer u Kobenzu u Štajerskoj, nakon dge i teške bolesti g.dja Katka Kandušer, supruga poznatog rodoljuba g. Alekse Kandušera.

Miloj pokojnici dao Bog vječni pokoj a ožalošćenom suprugu i djeci dao snagu da mogu podnesti teški ovaj udarac.

Narodni darovi. Za Drušbu sv. Ćirila i Metoda primili smo:

Gospodin iz Pomera šalje K 5 uz zahvalnošću, što ga je nagovorilo na Rieci Dr S. šaljuć pozdrav našemu istarskomu buditeljju Matku.

Današnji izkaz K 5— Zadnji izkaz 1124:22 Ukupno 1129:22

Za Bašku. Za poljepšanje Baške šalje K 5 Pomerški g. sa zadovoljstvom što mu je u njoj neki dan pokazao svoju izdanu knjižicu g. De Sanctis (tako po staru!) i što ga veseliha ondje gospoda učitelji i gospodin Dr. Zuban, Čeh.

Neka oproste čitatelji da svaki ovo ne može razumiti, jer je „visoko“ pisano.

Izlet u Sušak. Sušak, kog samo potok Riečina dieli od po Madjarima otete nam Rieke, koja se otimacina podržaje potaljančenom prostotom riečkom, čeka otvorenih ruku svoje goste, sinove majke Hrvatske. A i ono divno primorje hrvatske vabi nas onamo, da gledamo da se divimo najljepšem dielu mile Hrvatske. Na Sušak taj poklik neka ori i zove sve kome je ikako moguće onamo.

Odlazak iz Pule na 6 sati u večer dne 7. septembra. Dolazak u Sušak na 11 u večer.

Odlazak iz Sušaka dne 8. septembra u pol noći eventualno i par ura prije ako to većina izetnika bude zahjela. Na putu pred Rieke o tome će se odlučiti i svima u redu javiti.

Ciena tamo i natrag 3 krune. Putne knete dobijaju se kod nekogih pojedinih članova skola, kod g. L. Krišta, u kavani i gostionci „Narodnog Doma“, u našoj papirnici i u kući „Narodne radničke organizacije“.

Knjige na prodaju.

Naša papirnica dobila je od družbe „Braća hrvatska zrnaja“ u Zagrebu, slijedeće knjige na prodaju:

Dr. Velimir Deželić: „Pjesme“, ciena K. i Kopnom i Morem, 80 para; „Dva brata Ivan i Ljudevit Tomšić“, 50 para; o evoluciji modernih slobodnih knjižnica (predavanja), 50 para.

Božidar pl. Kukuljević-Sakcinski: „Mladost Ivana pl. Kukuljević-Sakcinskoga“, 40 para.

Emilij Laszowski: „Zemljaska družba kralja Sigismunda“, 40 para.

Branimir Brusina: „Gjuro Stijegan Deželic“ na spomen 50-godišnjice njegova književnoga rada, 60 para.

Stjepan Širota: „Stobosva slava“, o 100-godišnjici rođenja, 30 para.

Vruće preporučamo sve te knjige našim čitateljima.

DOPISI.

Kako gospoda u Puli uništju naš narod! Roč, 31. 8. 1908.

Šijači mlijeka ove općine u Pulu, više su puta nežužno kažnjeni, pošto se tobož pronadje, da u mlijeku imade dolovene vode, tako te su radi toga bili nekoi do sada više od 40 puta nepravedno kažnjani. Nepravedno je takovo postupanje, te se mjestno općinsko glavarstvo osvjedočilo, da oni nikada ne dolivaju vode u mlijeko, već ga razasijlu sasma čisto i naravno.

Danomice dolaze komesari anone na željezničku postaju u Puli, da dočekuju mlijeko, koje tamo dolazi iz ovih i drugih krajeva, te ga tada kušaju jednostavnim „provinom“ (Milchmesser), te konfiraciraju ga i sudbeno proganjaju pošiljatelje, jer je tobož u njemu dolovena vode! Doznalo se, da je gosp. Bratoš u Pulu mlijeko, što mu na taj način bijaše konfiracirano, poslao na analizovanje komisiji tamo ovlaštenoj, koja je pronašla, da je mlijeko bez dolovene vode, što nije nikakovo čudo, jer je očevidno, da se s „provinom“ samim ne može raspaznati, jeli u mlijeku dolovena vode, jer od krave, koja daje takovano vodeno mlijeko, „provin“ će pokazivati, da je u njemu dolovena voda, dočim je nitko došlo nije.

Ovako postupanje uništiti će na taj način trgovinu mlijekom u ovoj općini, kojom se, uz poljodjelstvo, uzdrži odvjetni narod, a škoditi će velikio i gradu Puli, jer će — prestane li uvažanje velike množine mlijeka u taj grad iz ove općine — mlijeko u Puli stalno zaatno poskupiti. Blagostanje pak odvjetnjeg naroda propasti će.

Proti takvom postupanju podnesena je pritužba na c. kr. kotarsko poglavarstvo, te očekujemo da se već jednom ovom ne-redu stane na kraj.

Razne.

Ministar Prašek među Sokolima. Sokolskoj slavnosti u Slinvu učesovao je i ministar Prašek sa suprugom, te držao oduševljeni govor. Ministar je rekao, da si ne pripisuje za zaslugu, nego za dužnost, da je bio među ustanoviteljima Sokola te se postavlja u red s junacima u crvenim košuljama. Pozivao je Sokole, nek se prvi o prvi postave u obranu te mnoze sokolske vrste. „Mali narod smo, zato moramo sa kvalitetom nadomjestiti kvantinet“. Ministrov govor je pobudio neopćino oduševljenje.

Sušački načelnik. Javljaju iz Sušaka, da politička oblast ne će potvrditi izbor sušačkog načelnika Gjuro Ružića, koji je jednočasno izabran i koji je izjavio, da će besplatno obavljati načelničku službu. To se je imoglo predvidjeti, jer gosp. je Ružić čovjek, koji ne bi plašao, kako to zahjevaju ekspozenti madjarske vlade. Nu i Sušak se ne će prestrašiti pa će se držati one: Ružića ili nitoga.

Restauraciji „Narodnog Doma“ koncertirati će tamburaški zbor prve vrsti!

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

Le dimissioni del ministro d'agricoltura.

Il dott. Ebenhoch ha offerto l'altro ieri in iscritto le proprie dimissioni, motivando tale passo al Ministro-Presidente barone Beck col sostenere, che gli agrari sono avversi all'attuazione del trattato di commercio colla Serbia e ch'egli non può per conseguenza ritenersi più persona di fiducia del partito agrario. Il ministro Ebenhoch ha firmato, come tutti gli altri membri del gabinetto, l'ordinanza ministeriale che mette col giorno di ieri in attività il suddetto trattato di commercio, e come dice nella lettera al barone de Beck, aveva fatto un tanto perchè gli interessi dello Stato complessivi richiedevano un tale sacrificio.

Ad onta di tali notizie, noi riteniamo esatto il nostro concetto espresso giorni fa; noi cioè siamo dell'avviso, che il ministro d'agricoltura rimarrà al suo posto e ciò per diverse ragioni. La prima, che egli non fece nessunissimo torto agli agrari dell'Austria, inquantochè i loro interessi non furono danneggiati di fronte alla Serbia tanto da dover sacrificare un uomo come Ebenhoch. In secondo luogo poi quel ministro non è nel gabinetto quale rappresentante dei soli agrari i quali — come partito a sé — non contano nel Parlamento gran cosa, ma lo Ebenhoch è rappresentante del più forte partito politico della Camera dei deputati, cioè dei cristiano socialisti. Infine, pochi di coloro, che potrebbero essere chiamati a succedergli, godrebbero così larghe simpatie anche presso gli altri partiti, come le gode l'attuale Ministro d'agricoltura.

Anche la forma delle dimissioni dà a divedere, che possono essere non accettate. Diffatti il dott. Ebenhoch le ha soltanto offerte, e non date. È quindi d'aspettarsi una analoga dichiarazione del Governo, nella quale verrà detto che l'Imperatore non accettò le dimissioni, non essendone sufficiente la causa e verrà probabilmente accettato in forma solenne, che gli interessi agrari, in relazione cogli altri, non scissero danno coll'attuazione del trattato di commercio austro-serbo.

Una gara disgraziata.

Ieri sera alle 9 ore, il lattivendolo sedicene Emilio Angeli e un suo compagno andavano a gara colle loro biciclette lungo il clivo S. Stefano. Arrivati in fondo del Clivo la bicicletta dell'Angeli si spezzò e questo cadde a terra ferendosi in tal modo da esser stato costretto a venir trasportato con vettura in ospedale. Il suo stato però non è troppo grave.

Arresti.

Il cameriere Giovanni Faraguna, stanotte ubriaco nel Caffè Rauch, commetteva eccessi e minacciava di percuotere un suo collega. Venne perciò arrestato. Il sordomuto Luigi Pontili, dedito alle bevande spiritose, che pare gli toccarono le facoltà mentali, ieri mattina in piazza Comizio, ubriaco, commetteva dei gravi eccessi e proferiva delle minacce. Venne perciò arrestato e verrà internato in una casa di salute.

Venti giorni fa Augusto Valentini di anni 17, aveva derubato il suo compagno Veliogna dell'importo di cor. 12.40, e fino ieri non fu possibile rintracciarlo. Scoperto ieri da una guardia di p. s. nei bagni della Marina, venne dichiarato in arresto.

Varie.

Gli italiani a Ravenna. Li 12, 13 e 14 settembre avranno luogo a Ravenna delle grandi feste in onore a Dante A. A queste feste vi accorreranno

molti di Trieste, Pola e Fiume. Le festività in sé stesse devono essere sacre ad ognuno che sa come è nobile coltivare la pietà e la memoria verso i grandi, tanto più che Dante Alighieri è uno di quei geni che si può dire appartengono a tutta l'umanità. Ma quello che si deve aspramente condannare, e che in prima linea dovrebbero condannare gli italiani, è la profanazione che verrà fatta da alcuni nostri italianissimi col nome di Dante. A Ravenna essi si presenteranno quali martiri perseguitati dagli Slavi, privi di tutto. La deputazione fiumana sarà condotta dal capo dott. I. Bačić italiano patento! Nulla a questi signori è sacro, i nomi dei più grandi geni servono alle basse loro passioni dell'odio nazionale.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR.
Odgovorni urednik: ANTE BELANIC.

Žalostnim srcem javljamo rođbini, prijateljima i znancem, da je jučer u jutro, u Kobenzu (Stajerska), nakon duge i teške bolesti, providjena svetotajstvi umirućih preminula supruga odnosno majka

Katica Kandušer.

Sprovd će se vršiti u Kobenzu.

Pula, 2. 9. 1908.

Ožalošćena obitelj.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

DOBRO iduća gostiona sa kugljanom u dobrom mjestu daje se u najam. Upititi se u skladištu piva Cuzzi. 151

CHI DESIDERA fare il cambio di un suo violino con un apparato fotografico e un mandolino, oppure farne di questi l'acquisto, si rivolga in Via Nesario 28, I piano. 149

VENDONS! botti vinate ed usate di rovere e castagno, nonché barili d'olio vuoti, da 3-3 1/2, ett. usabili anche per vino, presso Tommaso Fonda via Sissano. 147

PRODAJU se rabljene bačve za vino iz hrasta i kostanja te bačve za ulje od 3-3 1/2 hekt. uporabljive i za vino, kod Tomasa Fonda, via Sissano. 147 a

PRODAJE SE u tiskari Laginja i dr. via Giulia i stare novine po 8 novčića kilogram. 86

Puškim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša „Narodna Papirnica“ za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i inoškolske potreboče, te sve knjige i tiskanske potrebne za konsumna društva. Preprodavačima znanat popust. 52 a

Širite i kupujte Omnibus

VENDESI nella tipografia Laginja e comp. via Giulia i vecchi giornali a 8 soldi il chilogramma. 86 a

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj „Narodnoj Tiskari Laginja i drug.“ mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cianu. 52

NAŠA PAPIRNICA u via Giulia i, imade na prodaju izborne dopisnice sa slikama zast. Mandić, Spincić i Laginja po 10 para komad. Zatim krasnih koleđara za mladež „Jorgovan“ po 70 para, malih koleđarića „Ostroman“ s pjesmom na spomen Ostromanovog umorstva, košta to para, zanimivu knjigu; „Preko Atlantika“ od dr. Trešić košta 3 krune; moderne olovke patent „Penkal“ koje nije treba nikad brustiti i traju mnogo vremena K 1'20, treba se samo jednom osvjeđotiti pa će se uvijek rabiti te olovke, itd. itd. 106

Otvorenje gostione i kugljane.

Pozivljem sve prijatelje, znance i ostalo p. n. općinstvo k otvorenju moje gostione i kugljane.

Za dobru podvorbu, jelo i piće
gostioničar
Počivalnik
ulica Promontore, 14.

KNJIGA

bez koje ne smije biti nijedan Istarski Hrvat
je

„Novi Izborni Zakon za Sabor Istre“

Puškim načinom protmačeno, i jednom zemljopisnom kartom Istre.

Ciena 1 K.

Naručuje se kod Tiskare Laginja i dr. - Pula.

CIGARETNI PAPIR

u korist Družbe sv. Cirila i Metoda pregledan po Dr. Janečeku prodaje se

- u trafici Fait via Barbačani
- Dorčić via Kandler
- Bolčić via Minerva,
- Iv. Žic via dell'Ammiraglio
- Mentschih via Veterani
- Ropotar via Sergia
- Blaža via Gioviaj
- Kos via Medolino.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugara, koji uplatuju anđelnik dielova jednu lit više po krune 50.

Prima novac na štodnju od svakoga, ako i nije dan to plaća od istoga 4 1/2%, disto bez ikakvog odbitka.

Vrača na štodnju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 2000 K ako se nije kod mladenja suglasno ustanovio veći lit manji rok sa odkaz, uz odkaz od 3 dana.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na majcenice i saduknos na garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati prije podne i 3-6 sati posle podne; u nedjelju i blagđano zatvorono.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita knđa (Narodni Dom) prvi pod doano, gdje se dohvraju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Jeder Art Buchbinderarbeiten werden in der Buchbinderei

LAGINJA & Cie., Via Giulia 1

übernommen und billig geliefert.

SLUŽITE SE KOD SVOGA!

POZOR!

Trgovce našeg roda i jezika ljepo moli podpišana da svoje potrebe kao: račune, memorandum, listovne papire, omote (buste), cijenike u formi dopisnice, etikete za flaše, adreskarte, pečate iz gume, jastučice i mastilo za pečate, sve vrsti trgovačkih knjiga, kao i olovke, gume, pera, ravnala, i t. d. naručuje jedino kod svoje narodne tiskare

LAGINJA i DR. PULA

ULICA GIULIA, 1., (prije J. Kirmpotić i dr.)

SLUŽITE SE KOD SVOGA!

Podvorba točna!

Ciena nepretjerana!